

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 120 Lei
Pe jumătate
de an . . . 60 Lei
Exemplarul . . . 3 Lei

INSERTIUNI

și reclame după învoială

ROMÂNUL

REDACȚIA
Bulevardul
Regele Ferdinand Nr. 50

ADMINISTRAȚIA
Biroul de ziare J. Martin
Str. Horia No. 2.

Apare săptămânal sub îngrijirea organizației Tinerimei Național Tărăniste.

Naționalismul nostru.

De când istoria a început să înregistreze evenimentele vremurilor și faptele popoarelor și până în zilele noastre, naționalismul nu s'a dovedit atât de pronunțat ca în timpul de după războiul mondial. Naționalismul pronunțat este de altfel un element inerent schimbărilor și transformărilor ce a trebuit să le suferă, începând de la individ până la cele mai complexe organizații, toate așezăminte sociale. În deosebi au trebuit să se supună transformărilor radicale și am putea spune pe neașteptate — deși era de prevăzut cu secole înainte — statele a căror populație nu era omogenă. Organizații de stat din cele mai puternice s'au lărămitat după emiterea umanilor principii ale lui Wilson, realizarea lor pregătită fiind înainte și în timpul războiului. Dușmănia între succesori și testatorii fără voie era inexorabilă. Dar o dușmănie, dacă nu lăfisă desigur latentă, și-a ridicat capul între succesori care până mai ieri luptau alături pentru realizarea revendicărilor seculare. Cauza acestor dușmăni, uneori latente, fără indoială, este succesiunea. Dar succesorii sunt națiuni devenite puternice iar testarii sunt și ei națiuni cu aspirațiuni vindicative.

Urmărea acestor dușmăni este incontestabil naționalismul pronunțat de azi.

Fiecare dintre cei avizați caută să-și asigure, pe de o parte ceace are, iar pe de altă parte o situație de supremație și alții la rândul lor superioritate față de primii pe toate terenele de activitate. De aci aprigă luptă între dânsi cu scop de a se întări pentru a avea asigurat viitorul. Lupta se dă pe teren economic în primul rând și pe cel cultural în al doilea rând. Felul armelor puțin importă; în orice caz ele nu sunt cavaleresti.

Ca să ilustrăm spusele noastre prezintăm icooana situației de după războiul a țării noastre Românești, mărită și îmbogățită. Deși natura a înzestrat-o din belșug cu de toate, țara noastră, din punct de vedere econo-

mic, are o situație inferioară altor state mai sărace. Și ca o consecință situația noastră culturală cu toate orizonturile lărgite, se găsește în aceeași inferioritate. Cauza războiului ce se duce în contra noastră, nepăsarea și inerția ce ne caracterizează. Vecinii noștri alcătuiesc state noi, le întăresc și le asigură chiar hegemonie — din nimic, noi ne zbatem în lupte politice prodigioase, cari nu numai că ne rețin pe drumul dezvoltării dar ne împing înapoi în epoci deja trăite de poporul nostru în timpul domniilor stirene.

Cele mai efective cauze ale acestor stări de lucru le găsim la noi și în noi înșine. Lipsa de interes comun cu interesele organizației noastre de stat; lipsa de apropiere sufletească între individ și națiune — unele dintre cauzele ce ne rețin în ceacă privește progresul, în urma altor state. Ne mai lipsește energia cu care să ne impunem celorlalte națiuni și îndeosebi energia cu care trebuie să ne impunem față de acei cari s'au angajat să conducă națiunea. Ne lipsește unitatea națională!

Naționalismul manifestat din belșug și cu scop bine definit a adus vecinilor noștri liniște internă și naționalismului dar mai cu seamă energiei națiunii datorște Serbia, vecină, liniștea din partea acelor cari pe noi Români ne vexează meru aci la noi și în străinătate.

La noi, Români, se constată zi de zi că nu știm să ne afirmăm, că ne este — unora — rușine să ne lăsam animați de sentimente naționale. Nouă Românilor — probabil pentru a pare mai culti — ne impune internaționalismul tocmai acum când toate celelalte națiuni se afirmă din ce în ce mai mult ca națiuni compacte nealterate de curente ce-și au originea în nenocita țară a internaționalelor, cari curente la noi — tocmai din cauza amorteții noastre și în urma propagandei agenților «prietenilor» noștri din interior și din afară — încep să prindă rădăcini puternice.

A fi Români nu este rușine, căci numai 18 milioane trăesc pe suprafața globului.

de aceea — ca tot riscul de a fi batjocorit de unii Români prea culti — le zice acelor cari mai au o scântea de sentiment național în inima lor: «Românilor îiți buini Români!»

NOTE.

Q tempora, tempora:

Zilnic cetim că ici-colo pe globul nostru, te miri ce nu se mai inventează. Auzim vorbindu-se că în cinema îi vom și auzi pe favoriții noștri debutanți; că vorbînd la telefon vom și vedea-o pe simpatica telefonistă cum trănțește receptorul de ai implorat vreo legătură; că vrînd să pleci unde-va n'ai decât să eși la stradă și fără a te mai certa cu birjarul nemulțumit cu bacșișul, te duce stradă până unde dorești, căci ea va fi mobilă și nu te costă numai un saft ca s'atîngi locul inert sau pe cel mobil; că nu te vei putea ascunde nicăiri în lume, căci te vor afla pe nesimțite și, vai, de te vei certa cu nevastă-ta, te va ști toată lumea: atomele electrice vor vîntura vacarmul tău conjugal pe tot rotocolul Pământului!

Ce te faci, ce te faci biet muritor? Te se vor descoperi toate secretele, pe cari până astăzi le ascunsăși cu atîta dibăcia. Și te întreb, dacă vei mai putea exercița liber, în viitor, toate drepturile și libertățile tale omenești?... Te vor injura, lovi, maltrata dela distanță; șefii tăi vor da, fără consimțământul său de toate drăculele pe cari le păstrași pe vârful limbii în contul lor de căte ori îi manifestai respectul prin o adîncă și reverențioasă ploconfeală.

Ș'apoi culmea! Femeea n'are decât să-și cumpere un aparat și să-și fotografieze tot cugetul tău.

De geaba;... toate merg înainte și numai deacum începem a ne cunoaște în adevăr.

... Iubita când vei pronunța emfatic: «Ah, cât te iubesc!» va scoate numai decât, rece și calmă, un aparat și va afla dacă spusăși adevărul. Amorezatul va zice în viitor ado-

Tipătul Munților

(Urmare și slărșit.)

— Nu e tocmai așa, moșule, — vroiam să-l lămuresc — trebuie să ști c'avem treburi mari d'ale țării...

Moșneagul lăsându-și capul între umeri își încreți fruntea ca și când ar cugeta adînc.

— Da, bine o spui dta, răspunse cu fruntea înșenitată și privindu-mă drept în ochi, klar ce țară o fi și asta, căci acum nu știu a căteoră tot aud că noi suntem țara și de când, cum e vorba, suntem stăpâni pe gîile aștea noi nu mai știm de suntem stăpâni sau tot slugi, aceia ce-am mai fost, slugi... Dacă ar fi așa, că noi să fim țara, de ce nu se vede și de grijile noastre?

— Pentru-că mai avem treburi neisprăvite cu dușmanii...

În jurul nostru s'au adunat mai mulți țărani cari, toți, aprobau cuvintele moșneagului.

— Asta o zici dta. — Bine, bine, continuase neobosit bătrînul, n'am nimic de zis, dar decînd cu războiul tot cu dușmanii avem treabă și cu noi nici într'un chip... Nu vezi dta, că vitele noastre n'au pășune; grofii tăt grofi au rămas, ba ne mai vin și de cei noi... ba, vreau să-i

și alegem ca deputați în «parlament».

— Dar, așa știu, îl întrerupsei eu, vi s'a dat pămînt, pășune prin reforma agrară...

— Na, na, nu zic că ba, Dzeu să-i trăiască că or făcut bine, dar uite ce e dșorufe, noi facem și astăzi corvadă pentru un loc de ogor, pentru o brează, pentru-că alea ce le-am căpătat nu-s bune de nimic. Nici nu ne plîngem noi, la ce și cui, am mai pățit-o noi, le facem pe toate însă de ne-ar crede și pe noi... La mîne, dșorule, sărăcia joacă pe masă și nici mafiul nu-i acela pe care îl așteptasem...

— Fi-va și mai bine, moșule, căutasem să-l liniștesc, numai răbdare.

— Așa crezi dta? Hm, ai dreptate, răbdare și iar răbdare.

— Numai să isprăvim cu dușmanii...

— ... Cu dușmanii? dar cu prietenii când, căci nici nu ne mai putem feri de ei... De când și noi cu un petec de pămînt, apoi ne vin ca ploaia, ba să le dăm asta, aia, că numai «de astădată», iar noi, deh, facem căci ne fîgăduesc marea cu sarea și cînd colo ca 'n palmă!

— Nu trebuie să-i mai credeți...

— Atunci dar-cui să-i crezi, cui, spune și dta, cu... prietenului sau dușmanului?

— Copiilor dtale...

— Nici lor, dșorule, nici lor; nu vezi jandarmii, copii noștri, căci, să iertați, tăți-s din opincă crescuți, nu vezi dta, cum ne batjocoresc, ne bat... apoi să le crezi și copiilor, hă?! Una ț-o spun Dșorulă și să le spui și domnilor de pe unde-i fi dta, — aci mi-se aplecă confident și-mi spusé la ureche, — că noi nu mai așteptăm; de nu ne-or face dreptate apoi...

— Asta una nu, frăsării deodată, căci l-am înțeles, una ca asta să nu faceți moșule, ar fi cel mai mare păcat...

— Asta să nu ne-o spui nouă dșorule... și agătându-și brașta pe umeri plecase privind meru îndărăt și dînd semnificativ și amenințător din cap. Pe față-i ceteam deciziva-i hotărîre; îl urmăream cu privire până ce dispăru în mulțime.

Stătui multă vreme locului și încă vedeam fața hotărîită și privirea schinteetore a acestui fiu al Munților. Simțeam atunci cele mai cumplite remușcări, mi-era rușine de mine însu-mi dar totodată eram și mîndru de acest român moșneag. Pe față mi se prelungeau lacrimi, iar în vine simțeam clocotind vijelios singele, semne ale durerii și revoltei și în neputință-mă cumpînd cele auzite dela acest sol al Munților, conștiința-mi par'că striga gemînd: Are dreptate, are dreptate!

P. Gh. P.

ratei sale: «Ah, fotografiază-mă, fotografiază-mă și vei ști cât te iubesc!»

Și când te gândești la toate acestea, să nu te miri mult compătimitule ginere, dacă cu vremea, într' o rebeliune familiară grațioasă-ți soacră de elită rostindu-ți faimoasa injură: «Trăsnite-ar!» în celalt moment atmosfera răspunde cu un mormur adanc și cu o formidabilă detunătură și-i fi trăsnit...!

... O tempora, temporal

Peghepe.

Liberalii la Covăsiș.

Primum următoarele:

Domnule Redactor!

În 16 I. c. au fost în comuna noastră Covăsiș fostul prefect Georgescu, cu fostul subrevizor școlar Olariu și cu preotul Felneac din Sâmbăteni, ca să înființeze partidul liberal. Ei au tras la casa locuitorului Todor Bașorca, unde îi așteptau, pe lângă gazda casei, încă vreo 5-6 locuitori, recvrăți de mai înainte. Auzind, ne-am adunat și noi, vre-o 15-20, voind să intrăm în casă, spre a reaminti atât d-lui Georgescu, cât și d-lui Olariu de «binele și ajutorul» ce l-au făcut ei comunei noastre în timpul cât au fost la putere, căci au susținut și apărat pe un domn director școlar, care mereu se infurta din banii școlii, în fiecare an, fără a-l controla cineva, cu toate arătările făcute în contra lui, în vreme ce școlile cu toate apartințele lor se ruinau și se surpau, și prin care director, și ni-au zidit și o școală cu două rânduri, pentru care am dat noi peste un milion de lei, și vom mai da încă până va fi gata, fără să ne dea cineva vre-o socoteală despre întrebuințarea acestor bani.

Acești domni, așa se vede, că au ghicit eam! ce doram noi să le spunem și de aceea nu ne-au primit în casă. Așa dar numai ei singuri, cu cei 6-7 locuitori, coade de topor împotriva noastră, au înființat partidul liberal în comuna noastră pe ascuns pentru ca apoi, eșind din comună, să trimițeze în lumea largă, că toți locuitorii din această comună sunt liberali.

De dl Georgescu nu ne mirăm, căci îl cunoaștem prea bine: fiind liberal, e capabil de ori ce mijloace, când e vorba de interesul partidului, și al său. Mult ne miră însă pasirea părintelui Felneac, care ca și preot, ar trebui tocmai să păzească turma de lupii răpitori iar nu însuși să-i aducă pe acei lupi. Ne scârbeste apoi finuță d-lui Olariu, care a fost la noi în comună ca învățător o mulțime de ani, iar astăzi voeste să plătească cu pelea noastră liberalilor, pentru că aceia l-au scăpat dintr'un năcaz, la care nu l-am dus noi, nici alții, ci singur s'a băgat în el, prin purtarea sa, ca subrevizor școlar. E trist și necinstit, când cineva în așa chip înțelege să-și joace interesele sale personale, tot numai pe spina poporului.

Dar ori cât vor cerca acești domni, ai partidului liberal, care partid e numai o pacoste pe țara noastră, să-și întindă în ascuns mreja și cursele lor murdare și mârșave, noi covăsișenji tot nu ne vom lăsa să cadem în lele, ci cel mult ne vom cunoaște oamenii, vom ști cari dintre noi sunt coadele de topor.

Mai mulți covasișeni.

CINEMATOGRAF.

APOLLO Martie 2-6. Studentul din Praga.

Martie 7-9. Dramă între culise.

URANIA Martie 2-4. Domnul fără locuință. Martie 5-8. Mortalitatea.

Tiglele cu renume mondial

„Böhner“ din Jimbolea

se oferă spre vânzare în detal și engros de succesorii lui Iosif Mittver, Petre Crinity și Soția, reprezentanții fabricii „BOHN“, pe lângă cele mai ieftine prețuri. Comenzile se preiau în biroul nostru de pe teritorul gării în fața fabricii Astra, care exista de 30 ani. 23

Dascălii alături de noi.

Legătura dintre educația familiară și cea școlară.

Câți-va profesori, în urma mai multor convorbiri, s'au gândit să-și îndrepte activitatea lor și în altă direcție de cât aceea pur școlară, și în consecință au hotărât, ca și prin scris nu numai prin grai, să pornească o acțiune energică contra tuturor rețelor, cari se opun la dezvoltarea noastră pe teren cultural, moral și economic.

Exprimându-și dorința de a lucra alături de noi și în limitele programului nostru, ale cărui idei se simt legați sulește — cu bucurie, i-am anunțat, că le punem la dispoziție coloană Ziarului nostru, care nu urmărește altceva de cât răspândirea culturii în masele mari ale poporului. De opt ani de zile acești apostoli ai neamului, pe lângă rolul lor de educatori în școală ai tinerilor văstare de azi și conducătorii de mâine, în mai mică măsură s'au îndelencit și cu răspândirea culturii și ideilor sănătoase printre aceia cari nu au avut putință să-și câștige lumina din școală.

Cu toată stăruința lor pe această cale, au ajuns la convingerea că acest lucru nu este de ajuns — hotărându-se să dea luptă și prin scris, având credința că, vor putea îndrepta răul, împiedicând pe toți acei cari, vor căuta să continue otrăvirea vieții noastre de stat, prin faptele lor imorale, călcând în picioare lege și virtute, sfidând și teorizând pe toți oamenii de cinst, numai ca să poată beneficia nesupărați de nimeni de avutul țării, care este al nostru al tuturor.

Observatori miticoși ai societății de ieri și a celei de azi — constată o schimbare totală între ce a fost și ce este. Războiul a transformat sufletul omului din idealist în materialist, din muncitor în trândav, din milos și bun față de cei neputincioși în egoist și acaparator, — schimbat omul, s'a schimbat familia, s'a schimbat societatea și cu toate instituțiile care o compun, cu un cuvânt, nu a rămas nimic din ce a fost.

Școala, bază sufletescă a unui stat, nici ea nu a fost sculțită de vântul rău, care a înveninat totul și pretudințea.

Cum vrem, ca școala să fi rămas sanctuarul sfânt, de unde tineri să găsescă hrana sufletescă necesară formării caracterului și a intelectului? Când începutul educației copilul și Pa primit într'o familie de unde nu a putut auzi și vedea de cât afaceri, care mai de care mai scandaloase, tatăl în mijlocul familiei nu are vreme să se ocupe și de creșterea copiilor săi, fiind absorbit de însemnatele probleme ale câștigului cât mai mare, prin ori ce fel de mijloace și ori cât de imorale — cu gândul numai de a trăi el și alții în lux și în plăceri, chiar dacă semenii lui s'ar sbafe în cea mai neagră mizerie, — mama iarăș nu are vreme să se ocupe cu îndrumarea pe calea cea bună a odraslelor sale, asta fiind o ocupație care nu intră în cadrul vederilor ei mari, balul, varieteul, întâlnirile, ceaiurile fiind îndelencirile de fie care zi a celor mai multe femei.

Tata nu are vreme, mama nu are vreme, ce se întâmplă cu creșterea copiilor? Nu vă speriați, parinții-procopșiți de războiu — nu au vreme, dar au bani și cu acestia totul este rezolvat, o dadacă neștoaică, franțuzoaică, braziliană, australiană, de ori ce nație numai româncă să nu fie, cultă sau încullă, găsită pe stradă sau în alte locuri de noapte, acestora li se încredințează îngrijirea și îndrumarea sufletului copilului până la vârsta de șapte ani. De aci încolo ține-te școala, că menirea tă este să întregesti educația prin mijloacele pe care le ai la îndemână, dar ca să întregesti, când totul este de dărâmat, temelja educației celor mai mulți din copii noștri fiind pusă de niște vântură-țară, care habar au, ce înseamnă și ce importanță are creșterea unui copil. După cum vedem începutul e rău, rămâne de văzut, dacă până la sfârșit tot rău merge. Prea dină nu poate să meargă, fiindcă nici școala, nu poate

să dea prea mult, nefiind ajutorată în educație nici de familie, nici de societate. Poate să audă copilul în școală lucrurile cele mai bune și mai de preț pentru sufletul lui, dar dacă aceste lucruri nu le aude și în afară de școală, ce folos? Totul este în zadar, munca dascălului ori cât de istet, ar fi, este fără rezultat, fiindcă sămânța bună a fost aruncată în pământ sterp. Nu numai familia dar chiar societatea întreagă prin felul ei de a fi influențează numai în rău sufletele tinere. Totul pare că așa este aranjat, să sdrobească și ultimele apucături bune, ce au mai rămas în oameni. Presa care are și rolul de cultivatoare a maselor, zilnic, în șase sau opt pagini, ne aduc vești de felul celor care urmărează: două, trei de raeri, — trei, patru furturi însoțite de crime — delapidări din averea statului de milioane — ilegalități de tot felul săvârșite de acei cari ar trebui să aplice legea, etc, etc; toate acestea formând mediul în care trăim noi și copii noștri, vă închipiți influența grozavă, ce o are asupra formării caracterului, mai ales, că firea omului se inclină mai ușor spre rău ce cât spre bine. Într'o societate unde în majoritatea cazurilor, copilul nu vede și nu aude de cât de lucruri rele și imorale, ce fel de om de ordine și de muncă vrem să fie, ajung și ei la deviza multora: «Fără muncă și cu șmecherii, trai bun și luxos».

Așa stând lucrurile, facem apel la toți bunii Români și cari doresc binele acestei țări să vie alături de noi, mai ales cu fapta, ca să putem contribui cu toții la îndreptarea multor rele de care suferă societatea românească. Dorim ca această țară mare și frumoasă, invidiată de toți vecini, să fie și mai mare prin faptele ei bune și demne de imitat. Nu cred să fie suflet curat de român, să nu se îngrijească de ziua de mâine a acestei țări, și să nu dorească ca tinerii de azi să moștenească de la noi o țară cu care să se poată mândri în fața întregii lumi, dar acest lucru nu-l putem avea, de cât muncind cu toții din răspuțeri pentru înlăturarea răului și întronarea a tot ce-i bine.

Sălcianu.

PRIMARIA COMUNEI PEREGUL-MARE.

No. 13—1927.

Concurs.

Primăria comunală Peregul-Mare (jud. Arad) publică concurs pentru angajarea unui inginer, pentru întocmirea alor 300 buc. fișe cadastrale, redactate în limba mahaară, cu cele scrise în limba statului.

Ofertele se va înainta pe adresa Primăriei comunale până la data de 10 Martie 1927.

Licitația se va ține conform legii contabilității publice.

Peregul-Mare, la 20 Februarie 1927.

Notar:

(ss) BIGA VALER.

Primar:

(ss) SZIGMETH, Ioan iun.

Nr. 4551—1927.

Publicațiune

Se aduce la cunoștință generală că pentru procurarea alor 650 vagoane piatră brută, în ziua de 9 Maiu 1927 ora 10 a. m. se va ține licitație publică cu oferte închise în biroul Serviciului economic (Primăria etaj, camera Nr. 104) în conformitate cu Art. 72 și următorii din Legea asupra contabilității publice.

Caetul de sarcini se poate vedea la Serviciul economic în oarcele oficinoase.

Arad, la 23 Februarie 1927.

SERVICIUL ECONOMIC

Pentru 16 lei să cumpără

vinul nou în Strada Ioan Calvin

No. 1. Totacolo vin roșu și vechi. 20

Comentariile unei prăbușiri.

Mărirea și căderea lui Ion Fisan. — Destinul unui desrădăcinat.

Un subiect de roman pentru toți aceia cari viața îi interesează sub aspectul ei plin de contraste și de fluctuațiuni în extremele margini ale binelui și răului, istoria lui Ion Fisan, ne atrage prin proporțiile ei de sguitoare realitate, din care învățămintele se desprind cu larg înțeles pentru o întregă epocă și pentru o societate ce își caută cadrele sub ochii noștri.

Ion Fisan, — de-o înfățișare de mare senior, în tinuta ireprosabilă a omului de lume, a fost o apariție de-un moment în viața monotonă a orașului nostru. — Prin rezonanța sgomotoasă a petrecerilor sale, prin gesturile sale de prinț al vieții, atâția dintre noi, crezându-l venit din vre-o regiune miraculoasă a bogății de suflet, l-au luat drept un om de-o desăvârșită valoare socială, un stălp al societății care își înjgheba abia-abia contururile unei existențe în noua orânduire a lucrurilor.

A trebuit să vie o bruscă înfrângere a vieții lui, pentru că desbrăcat de orice aparență, care l-a înveșmântat într-o nemeritată purpură să apară, în celula unei închisori, în adevărata lui înfățișare.

Nu spunem aci vorbe de condamnare pentru Ion Fisan, pe care justiția va avea să-l întrebe tot ce a săvârșit nedrept.

Dar fiindcă, în epoca noastră, viața lui, constituie o exemplificare a unor stări sufletești și sociale caracteristice, e bine să trecem în revistă faptele lui, și să-l urmărăm în drumul său parcurs, din satul însorit, al Banatului până la stația finală, a unui penitenciar.

A pornit la drum din satul cu zări limpezi, și oameni trudiți, al pământului, din Nereul bănațean. — Fiul de țărani înstăriți, ocolind școala pe care nu ajunge să o termine, crește așa, cum atâția desrădăcinați, care se deslipesc de gila strămoșească, se ridică fără control și educație, la voia a întâmplării. — Muncii grele de studiu îi substituie perspectiva unei averi părintești, iar temperamentul său navalnic, îl aruncă pe drumuri, cari îl fac să uite repede și vatra copilăriei și tot ce bun, cinstit, și omănos putea sădi în el țarina românească. Inzestrat cu însușiri fizice remarcabile, antrenat de râvne prin nimic legitimize, omul care nu a ajuns niciodată să se coboare în el însuși, spre a-și examina puterile, a început un trai de proporții grandioase, dând lipsii de fond sufletesc, spoiala unui lux, și fațada unei existențe de aristocrat. Intovărașit de un secretar, cu mîfistofelică apariție, și cu multă grijă de sine însuși, își întemeiază aci o viață, pentru decorul căreia, își ia de soție, tot o fată de țaran. Dșoara Sidonie Narta, o apariție blondă, privea cu ochii visători, cu sfială în jurul său. Era o viață străină, desigur în care era stîngherită fata de țaran, modestă și naivă, dar voinicul și imberbul Ion Fisan, îi plăcea, fiindcă dacă umblase școlii prin internate, desigur în visurile sale bărbatul său, trebuia să-i fi apărut aiudoma, ca acest om de gesturi mari și de vorbe pompoase, care i-a răscădit în inimă sentimentul curat al iubirii. Până unde o putea judeca ea.

Însfârșit nimic nu era poate mai potrivit ca această legătură. Amândoi soții având la spatele lor o moșie părintească, puteau să se creadă instalați de-o viață întreagă în căminul lor din str. Desseanu No. șapte. S'au aranjat cu lux și viața le părea comodă.

Temperament neînștit și aventurier, însă Ion Fisan, nu avea razimul sufletesc pe care să-și ridice propria sa viață, demnă și de muncă. Dornic de întâmplări galante fascinat de lumina felină și de vinul spumos, al nopților, el se aruncă într-o viață de plăceri risipindu-și energia și fericirea în valuri de muzică și animându-și sufletul în vârful de arcuș. Dela această stare de spirit până la debandadă, nu e decât un pas. L-a făcut repede.

Abandonându-și soția, care își măcina iluziile, și gusta amarul unei vieți pierdute, în tăcerea unui decor luxos, Ion Fisan, cunoștea acum femeile și vinul, luxul și risipa ce au descompus tot ce era bun în el. Și cum era stăpănit de aceste patimi ce-l zorțau înainte, s'a coborât mereu, spre funduri. Vârtejul viciului, care plutea în atmosfera de după război, perspectiva seducătoare a câștigurilor fabuloase, l'au amețit și l'au dus la peire.

De ce fapte penale s'a făcut vinovat, omul, care încă acum câțiva ani, era exponentul unui partid politic aci, aranjând copioase banchete în onoarea lui Marghi-loman și risipind în alegeri bani mulți pentru cumpărarea unei popularități de care îi era dor? Ne-o spune ordonanța definitivă, a judecătorului de instrucție. Dându-i un cadru social, dl Radu Pascu, expune cazul lui Ion Fisan în întreaga amploare a proporțiilor de mare răsunet, care a sfărâmat câte-va existențe.

A îndus în eroare pe socrul său, Gheorghe Nartea, țaran înstăruit din Banat pe care l'a păgubit cu un milion și câteva sute de mii lei, lăsându-l la sapă de lemn. Pe soția lui a frustrat-o de toată averea sa, divorțând în urmă. A iscălit pe câmbii numele socrilor. A realizat câștiguri nepermise și iblejite în contul unor oameni de afaceri. În scurt timp, a dispus astfel de o sumă de trei milioane lei, pe care a risipit-o într'un trai de lux și desfrâu.

Când îi s'a deschis poarta închisorii, Ion Fisan se purta mândru și calm. «Am avut o inimă prea bună și sunt o victimă a generosității mele». E o postură simpatice, ce poate să-i convină și care îi a doarme conștiința. S'ar putea la urma urmei să fie într'adevăr Ion Fisan un om foarte de treabă și prin nimic vinovat. Dar faptele îl acuză.

Ce l'a adus atunci aci? Și ce scuză poate găsi risipa care a i-a căzut pradă averea sa de milioane, ca și milioanele altora? Ezistă vre-un temel juridic care să l'găsească nevinovat? Ne îndoim! Ceacă e sigur însă că față de societate, Ion Fisan, nu-va putea să se desvinovățească vre-odată. Pentru totdeauna, omul care a pășit peste limitele binelui, dincolo de marginile îngăduite ale morății, nu poate fi absolvit.

Explicații se pot da. Desigur e o vină inițială în lipsa de educație morală. Și poate că Ion Fisan în clipa când s'a desrădăcinat din satul în care a respirat atmosfera curată a unei mentalități sănătoase era, fără să știe, un om desemnat pentru cădere. Lipsit de contactul cu brazda de pământ, a vrut să se intercaleze în lumea pentru care nu avea nici o înțelegere, și căruia i-a reținut numai aparențele și viciile. Atins de vârtejul sgomotos al afacerilor dubioase, s'a polenit dintr'o dată și s'a coborât vertiginos, înghițit de prăpăstia ce singur și-o deschisese. Și în truda ei de refacere și nouă orânduire societatea, cu dibuirile-i nesigure și în sforțările sale de cristalizare, a cerut această jertfă de om cu apucături de senior și cu gesturi de prinț al vieții.

Căci limpezirea unor stări morale tulburi, se face prin eliminarea celor desrădăcinați din terenul viguros și sănătos al muncii adevărate, sincere și plină de asperități. Or, Ion Fisan, era un astfel de desrădăcinat.

Fără desfacere totală,

cu prețuri foarte reduse se pot obține: ciorapi pentru copii de la 15 lei, ciorapi pentru bărbați de la 22 lei, ciorapi de mătase de la 95 lei. Swellere, vestoane, Pulovere, cămăși bărbătești ect.

La Ludovic Klein, Strada Metianu No. 11.

În atențiunea celor cari zidesc! Tot felul de zidiri și transformări și anume clădiri noi! Intretinerea în bună stare a clădirilor, planuri cele mai moderne execuții **Francisc Eberlein birou de arhitectură Arad**, Strada V. Babes No. 12. 24

Informațiuni.

— **Se afirmă** că grupul dlui Vasile Goldiș a intrat în partidul poporului, urmând că față de această nouă situație, dl Vasile Goldiș, să ia o atitudine nouă.

— **Principele Wilhelm de Hohenzollern** fratele Majestății Sale Ferdinand, a fost în țară, petrecând mai mult timp în mijlocul familiei regale.

— **Apelul dlui Robu**, împotriva deciziei Ministerului de Interne, prin care a fost dimisionat dela primăria orașului Arad, a fost respins decătră Curtea de Apel ca instanță de contencios, la desbaterea din 28 Februarie.

— **Adunarea Generală a Băncii Victoria** a avut loc în ziua de 20 Februarie, pe lângă participățiunea unui mare număr de acționari, ca și în atențiunea generală a marelui public. Au asistat delegații instituțiilor financiare din localitate întri care și directorul Băncii Naționale. S'a accentuat din acest prilej, tactul și priceperea omului de finanțe, care este dl Gheorghe Adam, directorul Institutului, care prin munca și talentul său, a adus mari servicii economiei naționale în general și nevoilor economice din această regiune în special.

— **Un bal a avut loc** pe data de 1 Martie a. c. la Palatul Cultural în favorul sinistrăților. În lipsă de invitație nu am putut lua parte la bal, suntem informați însă că balul s'a ținut sub patronajul Dnei General Al. Averescu, și s'a desfășurat în proporții cu mult mai reduse decât cele contemplate.

— **Legea chirilor**, chemată să reglementeze raporturile dintre proprietari și locatari, va fi adusă în discuția parlamentului în cursul acestei săptămâni. Se crede că ea va constitui un mare pas înainte pentru libera transacție și spre normalizare.

— **Monede de aur**, va bate în cuând Banca Națională purtând efigea Suverăului.

— **Ciclul de conferințe ce se țin la Școala Com. Sup.** pentru membrii Asociației Comercianților și Industriașilor Români, s'a continuat în ziua de 25. Februarie de către Dl profesor Dr. Iuliu Boca, care a vorbit de data aceasta «Despre drepturi și datorii», subiect luat din domeniul dreptului.

Dsa în introducere arată necesitatea reglementării raporturilor dintre indivizi; indivizi și organizațiuni. Face apoi o comparație între dreptul natural și cel pozitiv și trece la analiza, în mare, a dreptului civil, public, penal, comercial, administrativ, constituțional, tratând despre fiecare cu îndemănare de specialist și ilustrând expunerea sa cu exemple foarte potrivite alese.

Conferențiarul încheie prin a spune că respectând cu sfîntenie obligațiunile ce ni le impun nouă legile, vom putea să beneficiem și de drepturile ce ni le asigură ele, condițiuni, de altfel, fără de care existența individului nu se poate imagina în secolul în care trăim.

— **Alegere de preot** La alegerea de preot din Pilul-Mare, a reușit candidatul de preot d. Alex V. Muntean. Felicitările noastre!

— **Convocare** Dum. 6 Martie a. c. ora 10 dim în sala mică a restaurantului «Crucea Albă» Arad, va avea loc adunarea cercului militar al Subofițerilor de rezervă Filiala Arad, în vederea alegerii consiliului de administrație, și comisiei de arbitri.

În acest scop se invită toți membrii înscrși spre a lua parte la această adunare, cunoscând că alegerea consiliului de administrație se va face cu numărul de membrii prezenți fără o altă amănare.

— **Am primit la redacție** „Spre orizonturi noi, Noi și Voi”, lucrarea tinărului Sever Ispravnic.

A sosit cele mai noi modele de pălării de primăvară, din Viena cu prețuri foarte ieftine la

Salonul de pălării Faragó

ARAD, Bul. Regele Ferdinand 39. 22

— **Asociația Profesorilor Secundari Secta Arad**, în urma unei contestații ce s'a făcut trecutei adunări, s'a întrunit în ziua de 24. crt. în adunare generală extraordinară și a ales următorul Comitet de conducere: Dnii A. Crișan, Grigorie Soameșan și Al. Constantinescu dela Liceul M. Nicoară, Dra E. Damian dela Liceul E. Gh. Birta, Dnii V. Suciu și Al. Manole dela Șc. Comercială Sup. pt. b., Dra L. Ungureanu dela Șc. Com. Sup. pt. f., Dna E. Grama dela Șc. norm. f., Dl Mihai Vitez dela Șc. Medie No. 2, Dna E. Dobrogeanu dela Șc. profesională, Dl L. Roșculeț reprezentând Șc. medie „Iosif Vuican” și Șc. medie din Aradul-nou, Dl Teodor Mariș reprezentând Șc. normală pt. băieți și Șc. medie pt. f.

— **„Societatea Mormintele Eroilor căzuți în război”** Comitetul județean Arad de sub președinția P. S. S. Dr. Grigore Gh. Comșa Episcopul Aradului, și Dl general I. Prodan, Comandantul Diviziei I. Cavalerie, va ține adunarea generală anuală între 5—20 Aprilie 1927, în ziua care se va fixa ulterior și se va anunța prin presa locală. La aceasta adunare generală vor participa toți membrii Societății. Membrii Societății sunt: 1. Membri donatori, aceia cari vor face Societății o donațiune de peste 1000 lei. — 2. Membri activi, aceia cari vor cere să fie primiți ca membri în Societate plătiind-o cotizațiune de cel puțin 24 lei anual. — 3. Membri de drept sunt părinții, soțiile și copiii eroilor căzuți în război, plăta cotizației fiind facultativă. Inscriseri de membri se pot face zilnic în oarele de dinainte de masă, în biroul Comitetului executiv județean, edificiul Primăriei camera 55. — Aceia cari reflectează să fie înscriși ca membri de drept sunt rugați ca să prezinte la înscriere și acte doveditoare, că părinții, soții sau copiii lor au căzut în război. Toți aceia cari se înscrie membri sau fac donațiuni, sunt rugați să ceară la birou chitanță legală pentru sumele plătite. — Donațiuni, oricât de neînsemnate, se chitează cu mulțumită și vor înscrie în cartea de aur a societății.

— **Revista Banatul** pe luna Februarie, apare sub direcția distinsului literat d. Aron Cotruș, complet reorganizată.

— **O cetitoare ne scrie**, mărturisindu-și supărarea pe o gazetă din localitate care a comentat în chip nefavorabil reprezentarea dlui Leonard din 24 Februarie cu piesa Orlov. Nu putem face loc aceluia scriitori credem însă că dacă foaia a greșit, nu mai puțin adevărat este că nici reprezentarea nu a putut satisface toate gusturile, și asta mai ales fiindcă era vorba de dl Leqnard.

Ce mi-a fost drag...

... Uscate-s frunzele de fag
Și-s duse'n zări senine,
Iar ce mi-a fost în lume drag:
S'a dus... — nu mai revine...

Voiu plânge trist, voiu plânge-amar
In camera-mi pustie,
Și aștepta-voiu în zădar:
— O mamă ca să'nvie...

Dela țară.

Citiți și răspândiți ziarul „Românul”

Caut cameră mobilată

cu intrare separată. A se adresa la administrația gazetei sub „Tinăr”

Es wird deutsche conversation erteilt werden. Adresse bei Administration.

Caut profesor

de limba română, pentru lecțiuni de schimb în limba germană. — Adresa la administrație.

Lucrări de curelar

execută pe lângă cele mai ieftine prețuri GEHL ION curelar, în fața bisericii izraelite.

Buchete ocazionale

flori în borcane și cununi de flori este cea mai ieftină sursă la **Kollár Maria**, prăvălie de flori în Strada Brătianu No. 11. în fața poștei. oooo

Domnilor, trei feluri de mâncări la amiaz

2 feluri seara abonament 1200 Lei, pentru funcționari 1000 Lei. Rog sprijinul Dv. Maria Ponta Strada Teodoriu 4.

Oter spre vinzare 1.000.000 bucați cărămizi pentru pereti, livrabile imediat prin decorul propriu, încărcate la vagon. Se poate primi și cantități mai mici. Fabrica de cărămidă **Gustav Braun Arad**, Telefon: 171, 185.

INDUSTRIAȘII, LUCRĂTORI ÎN PIELE

în interesul propriu, se aprovizionează cu maserul de piele, pingele și pentru pantofărie la **Sebastian Tafrov comerciant de piele în Arad**, Bul. Reg. Ferdinand No. 62. (lângă tranvaiul Podgoria) unde se pot obtine mărfuri de prima calitate, pe prețurile cele mai reduse. Serviciu prompt. Taietură cu acelaș prețu care se vând și bucățile întregi

Puteți sa vă asigurați pe timp de 10 ani prin cartea funduară

proprietatea unei locuințe din patru camere moderne cu dependințe în

casa care se clădește după sistemul englezesc

în Arad, Str. Ioan Calvin colț cu Piața Impăratul Traian, prin urmare abea la o distanță de trei minute dela centru. Este recomandabilă familiilor cari posed prăvălii în centru, ori celor care doresc a se stabili în Arad. Se pune în vinzare șase apartamente din câte 4 camere și dependințe sistem englez pentru chiria anuală de 40.000. Lei Chiria de 10 ani va fi plătită în 4 rate. Informațiuni de detalii precum și consultarea planului se poate obține la

Architectul Alexandru Gráf Arad, Str. Ioan Calvin No. 12.

Simeon Klein si-a mutat

prăvălia de pălării pentru dame și bărbați din Piața Avram Iancu No. 21

în Strada Eminescu No. 3 în localul Soția lui Vidor.

Intrarea la Soția lui Vidor în acelaș loc.

Cel mai frumos vopșeste și curătă

Iosif Flick, institut de vopsit stofe și curățire chimică. Arad, Strada Crisan No. 9. —

Cine cumpără mobilă,

nu-i va părea rău pentru osteneală vizitând depozitul fabricii de mobile **Klug**, Aradul-nou

AVIZ

Ioan Mănușiu și-a mutat atelierul în Strada Mă rășești No. 6. unde primește comenzi de confecțion de pălării bărbătești noui și repară cele vechi

CASA GENERALA DE PASTRARE DIN ARAD S. A.

Invitare

Casa Generală de păstrare din Arad S. A. își va ține a

XV. adunare generală anuală

în localul propriu din Bujev. Regina Maria 13, la care invita pe toți acționari.

Programul adunări generale:

1. Raportul direcțiunei asupra anului 1926, înaintarea bilanțului încheiat la 31 Dec. 1926 și raportul cenzorilor.
  2. Propunerea direcțiunei pentru împărțirea beneficiului din anul 1926.
  3. Alegerea unui membru în direcțiune.
  4. Propuneri.
- Acționari care doresc a lua parte la adunarea generală, sunt rugați a prezenta până la data de 5 Martie orele 12 la casa soc. acțiunile sau dovada de depunere a acțiunilor ce reprezintă.
- Arad, la 27 Febr. 1927.

DIRECȚIUNEA.

Cenz. Prefectura Județului Arad

Aviz.

În interesul bunului mers al Uzinelor noastre se pune în vedere onoratalui public și îndeosebi instalatorilor de apă și canalizare, respectarea regulamentului din 25 Septembrie 1922 al Uzinelor Comunale Arad și în special a următoarelor aliniate ale paragrafului 44. Este cu totul interzis:

a) a îndepărta din locul lor, a deranja, ori a efectua ori ce modificări la contoarele de apă.

b) a îndepărta sau a vătăma plumburile aplicate,

c) a deschide robinetele de stradă închise de către organele Uzinelor Comunale.

Proprietarul Casei, respective consumatorul este dator a lua măsurile cuvenite pentru împiedecarea efectuării și de persoane terțe a celor de mai sus.

Contravenienților li se vor aplica amendă de minimum 10 mii lei, începând contra acestora totodată și acțiunea pentru crimă de furt.

DIRECȚIUNEA UZINELOR COMUNALE

Tipografia Arad Hirlap nyomdauzeme.